

tages Bestemmelse om, at man ikke gør denne Byrde større for Godsejerne eller Kommunen, end Formaålet udkræver. Det kunde maasse indrettes paa den Maade — hvad jeg vilde være meget tilbøjelig til at anse for betryggende — at man lod Vandværkets Nøgtelse være underkastet Indenrigsministeriets Afgørelse i sidste Instans. Saa havde man en Autoritet, om hvilken man kunde gaa ud fra, at den saa upartisk paa Forholdene. Det var i alt Fald den nemmeste Maade, og saa tvivler jeg ikke om, at Ministeriet vil tage Sagen praktisk og sige: Uden Hensyn til al Rivalisering mellem de Kommunalbestyrelser, to Kommuner med hvad dertil hører, ville vi indrette Forholdene saaledes, at der ikke paaføres Frederiksberg Kommune større Ulemper, end Nødvendigheden kræver.

Indenrigsministeren (Hørring):

Ved at gennemløse dette lille Lovforslag, vil man let faa det Indtryk, at det særlig tjener til at beskytte Kjøbstæderne, og at Landet i og for sig ikke har nogen Interesse dert. Jeg tror derfor, at der vil være Anledning til her at fremhæve, at Lovforslaget er affattet saaledes, at det ogsaa gælder for Landkommunerne, og det staar saaledes for mig, at der formodentlig ikke kommer til at gaa saa mange Aar, før ogsaa disse ville have væsentlig Interesse i at faa Beskyttelse for de Vandværker, der blive nødvendige ved den største Bebyggelse, som nu rejser sig i saa mange Dele af Landet. Naar jeg har valgt at fremsætte Forslaget med det foreliggende Indhold, har jeg lagt ganske særlig Vægt paa, at det er Indenrigsministeriet, der har Bemyndigelse til at udvide de for Kjøbenhavn gældende Regler til ogsaa at gælde for andre Kommuner, der have Vandværk, og jeg har navnlig pointeret dette ved at tilføje, at de kunne udvides „helt eller delvis“. Herved er netop ogsaa tænkt paa dette, at den Beskyttelse, som Kjøbenhavns Vandværk har gennem Goven af 1857, ganske sikkert er for vidtgaaende i flere Retninger over for de mindre Vandværker, som findes i forskellige Kjøbstæder og Handelspladser. Det er fremhævet af det ærede 2det Medlem for 10de Kreds (Vojens), at Overførelsen af den Beskyttelse, Kjøbenhavn har, paa Landkommunerne i forskellig Henseende kan komme i Konflikt med Landbrugets Interesser. Nu skal jeg dog imidlertid stærkt fremhæve dette, at naar der er Tale om et Foretagende som et Vandværk for en Kommune, altsaa for en større Del af Samsundet, og naar det maa erkendes, at en saadan Foranstaltning, der i sanitær Henseende har den allerstørste Be-

tydning ikke blot for Kommunens Beboere, men ogsaa for de omliggende Egne, idet der derigennem afværges imidlertid nogle Sygdomme og lignende Onder, saa maa man ikke være alt for sølsom, naar man vil føre en saadan Foranstaltning igennem, selv om det, som sagt, maa indrømmes, at denne Foranstaltning ikke kan gennemføres uden at der paa forskellig Maade gribes ind i andres Interesser. Det ærede Medlem fremhævede stærkt, at det var et Indgreb i Ejendomsretten. Det kan jeg slet ikke erkende. Det er en Begrænsning af Ejendomsretten, som vi kende saa overordentlig godt paa mange Omraader. Vi kende godt, at Ejendomsretten bliver begrænset gennem Bygningsreglementer, Sundhedsvedtægter og mange af den Slags Regler, som forestrives i Samsundets Interesse, og for hvilke altsaa Ejeren maa bøje sig, naar han vil benytte sig af sin Ejendomsret, og jeg skulde tage meget fejl, om der ikke ogsaa i de Sundhedsvedtægter, som gælder for Landkommunerne, findes Bestemmelser, der paa lignende Maade som her gribe ind i Ejeren's Benyttelse af den Del af hans Jordareal, som ligger inden for Sundhedsvedtægtens Grænser. Nu er Forholdet imidlertid det, at der ikke er givet de paagældende Kommuner nogen Ret til at ekspropriere Arealer til Anlæg af et Vandværk. Naar altsaa Kommunen vil anlægge et saadant, maa den begynde med at erhverve de fornødne Arealer til Ledningen gennem Forhandling med de paagældende Ejere, og allerede derved komme vi for en Del ud over de Vanskeligheder, der her er talt om; thi det er klart nok, at skulle Ejerne fra Kommunens Side afsøbes Arealer til Afstaelse til Ledninger, ville de i Forhandlingerne med Kommunen ogsaa kunne gøre det Hensyn gældende, at skal Ledningen gaa over deres Ejendom, bliver det til Ulempe for dem paa forskellig Maade. Underledes forholder det sig derimod med de Arealer, som ligge inden for den foreskrevne Afstand fra Ledningen, og hvor Ejerne ikke have haft nogen Grund til at forhandle med Kommunen, som anlægger Vandværket, fordi det ikke er taget noget bort fra den dem tilhørende Ejendom. Her er det ganske sikkert, at Foranstaltningen kan medføre Indskrænkning for dem i Benyttelsen af Arealerne, men det forekommer mig rigtigt nok, at de Indskrænkninger, der her er Tale om, ere saa ringe i Forhold til det store Gode, vedkommende Kommune skal opnaa i sanitær Henseende, at Hensynet til Samsundet som Helhed maa kunne føre til, at man ogsaa paalægger saadanne Indskrænkninger. Imidlertid er det min Opfattelse af Forslaget, at